**Čtvrtek 24. října 2019**

P9_TA(2019)0042

## Situace osob LGBTI v Ugandě

**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 24. října 2019 o situaci osob LGBTI v Ugandě (2019/2879(RSP))**

(2021/C 202/10)

*Evropský parlament*,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o Ugandě,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o diskriminaci na základě sexuální orientace, zejména na usnesení ze dne 4. února 2014 o plánu EU proti homofobii a diskriminaci na základě sexuální orientace a genderové identity ([1]) a ze dne 14. února 2019 o budoucnosti seznamu opatření týkajících se osob LGBTI (2014–2025) ([2]),

— s ohledem na společné prohlášení, které dne 9. října 2019 vydali vysoká představitelka Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a generální tajemník Rady Evropy k Evropskému a Světovému dni proti trestu smrti,

— s ohledem na prohlášení, které dne 17. května 2019 jménem EU vydala vysoká představitelka Federica Mogheriniová u příležitosti Mezinárodního dne proti homofobii, transfobii a bifobii,

— s ohledem na výroční zprávu EU o stavu lidských práv a demokracie ve světě v roce 2018 – Ugandě, kterou Evropská rada přijala dne 13. května 2019,

— s ohledem na článek 2, čl. 3 odst. 5, články 21, 24, 29 a 31 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a články 10 a 215 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), které EU a její členské státy ve vztazích s okolním světem zavazují k dodržování a prosazování všeobecných lidských práv a ochraně jednotlivců a k přijetí omezujících opatření v případě vážných porušení lidských práv,

— s ohledem na mezinárodní závazky v oblasti lidských práv, včetně závazků obsažených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách,

— s ohledem na balíček nástrojů Rady Evropské unie sloužících k podpoře a ochraně všech lidských práv lesbiček, homosexuálů, bisexuálů a transsexuálů (balíček LGBTI),

— s ohledem na pokyny EU týkající se podpory a ochrany lidských práv osob LGBTI,

— s ohledem na příslušné obecné zásady EU týkající se trestu smrti, mučení a dalšího krutého, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání a na obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv,

— s ohledem na poslední všeobecný pravidelný přezkum Ugandy, který provedla Rada OSN pro lidská práva,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, zejména na článek 21, který zakazuje diskriminaci na základě sexuální orientace,

— s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966, jehož je Uganda smluvní stranou od roku 1995,

([1]) Úř. věst. C 93, 24.3.2017, s. 21.
([2]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0129.

— s ohledem na dopis týkající se pronásledování komunity LGBTI v Ugandě, který dne 15. října 2019 podepsalo 70 poslanců EP z různých stran,

— s ohledem na své usnesení ze dne 13. března 2014 o zahájení konzultací o pozastavení členství Ugandy a Nigérie v dohodě z Cotonou s ohledem na nedávné přijetí právních předpisů přísněji trestajících homosexualitu ([3]),

— s ohledem na dohodu o partnerství mezi AKT a EU (tzv. dohodu z Cotonou), a zejména na její čl. 8 odst. 4 o zákazu diskriminace,

— s ohledem na zásady z Yogyakarty („Zásady a povinnosti států, pokud jde o uplatňování mezinárodního práva v oblasti lidských práv ve vztahu k sexuální orientaci, pohlavní identitě, vyjádření pohlavní identity a pohlavním znakům“) přijaté v listopadu 2006 a 10 doplňujících zásad („plus 10“) přijatých 10. listopadu 2017,

— s ohledem na Ústavu Ugandské republiky,

— s ohledem na čl. 144 odst. 5 a čl. 132 odst. 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že v Ugandě došlo v posledních týdnech k nárůstu extrémně homofobních projevů ze strany veřejných orgánů, zejména pak jde o projevy Simona Lokoda, ugandského ministra odpovědného za etiku a integritu, který dne 10. října 2019 oznámil plány na znovuzavedení zákona proti homosexualitě, který by zahrnoval trest smrti v případě „homosexuality s přitěžujícími okolnostmi“; vzhledem k tomu, že návrh nového zákona podporují také mnozí poslanci ugandského parlamentu;

B. vzhledem k tomu, že dne 12. října mluvčí vlády Ofwono Opondo prohlásil, že vláda nemá v úmyslu zavést žádné nové právní předpisy týkající se aktivit komunity LGBTI, neboť „stávající ustanovení trestního zákoníku jsou dostačující“; vzhledem k tomu, že toto prohlášení potvrdil hlavní tiskový tajemník prezidenta Museveniho;

C. vzhledem k tomu, že stávající ustanovení trestního zákoníku porušují lidská práva a kriminalizují homosexualitu; vzhledem k tomu, že sexuální akty mezi osobami stejného pohlaví jsou podle článků 145 a 146 trestního zákoníku Ugandy stále nezákonné a trestně postihnutelné a jsou trestány až doživotním trestem odnětí svobody, přičemž zákoník kriminalizuje mimo jiné „pohlavní styk proti řádu přírody“, a vzhledem k tomu, že mnohé stávající zákony umožňují diskriminaci osob LGBTI a omezují jejich přístup k zaměstnání, bydlení, sociálnímu zabezpečení, vzdělání nebo zdravotním službám;

D. vzhledem k tomu, že zákon proti homosexualitě zakazující propagaci homosexuality a zavádějící trest smrti za homosexuální akty byl z podnětu prezidenta Museveniho přijat již v roce 2014, avšak ugandský ústavní soud jej nakonec prohlásil za neplatný; vzhledem k tomu, že široké mezinárodní společenství důrazně odsoudilo navrhovaný zákon a mnozí dárci, včetně členských států EU, Spojených států a Světové banky, rozhodli, že pozastaví svou rozvojovou pomoc pro tuto zemi;

E. vzhledem k tomu, že tyto události odhalují otřesnou situaci osob LGBTI v Ugandě, kde jsou homofobní názory velmi rozšířené; vzhledem k tomu, že organizace zabývající se lidskými právy pravidelně informují o společenské diskriminaci, zločinech z nenávisti a kampaním proti homosexuálům, a to včetně obtěžování, fyzického násilí, vydírání, vystěhování, svévolného zatýkání a zadržování i zabití;

F. vzhledem k tomu, že podle skupin zabývajících se lidskými právy došlo v Ugandě ke znepokojivému nárůstu útoků namířených proti osobám LGBTI; vzhledem k tomu, že podle spolku Sexuální menšiny v Ugandě sdružujícího organizace LGBTI byli v tomto roce zabiti tři homosexuální muži a jedna transsexuální žena, přičemž k poslednímu případu došlo dne 4. října 2019, kdy byl u sebe doma napaden a usmrcen LGBTI aktivista Brian Wasswa;

G. vzhledem k tomu, že ugandská ústava zakazuje diskriminace na základě řady důvodů, avšak tento zákaz nezahrnuje diskriminaci na základě sexuální orientace;

([3]) Úř. věst. C 378, 9.11.2017, s. 253.

**Čtvrtek 24. října 2019**

H. vzhledem k tomu, že společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie (SZBP) si klade za cíl rozvíjení a upevňování demokracie a právního státu, jakož i dodržování lidských práv a základních svobod; vzhledem k tomu, že rozvojová pomoc pro Ugandu v rámci národního orientačního programu na období 2014–2020 činí 578 milionů EUR; vzhledem k tomu, že ke klíčovým cílům tohoto programu patří mimo jiné podpora a ochrana řádné správy a dodržování lidských práv;

I. vzhledem k tomu, že příjemci prostředků z Evropského rozvojového fondu musí bezpodmínečně dodržovat lidská práva a zásady právního státu, respektovat svobodu vyznání a chránit menšiny;

J. vzhledem k tomu, že v květnu 2019 Uganda a Evropská unie znovu potvrdily v souladu s článkem 8 dohody z Cotonou své úzké partnerství formou politického dialogu;

K. vzhledem k tomu, že EU by měla v rámci mezinárodní spolupráce podporovat úsilí zemí AKT o vytvoření podpůrných právních a politických rámců a o zrušení represivních zákonů, politik a praktik a ukončení stigmatizace a diskriminace porušujících lidská práva;

L. vzhledem k tomu, že v 32 z 54 afrických zemích je pohlavní styk osob stejného pohlaví postaven mimo zákon a že v Mauritánii, Súdánu, severní Nigérii a Somálsku je homosexualita trestána smrtí;

1. je hluboce znepokojen tím, že v Ugandě se v politické debatě znovu oživuje myšlenka zákona postihujícího homosexualitu; důrazně odsuzuje prohlášení Simona Lodoka, která posilují homofobní nálady a nenávist, a znovu prohlašuje, že se rozhodně staví proti všem formám diskriminace založené na sexuální orientaci a podněcování k nenávisti a násilí vůči osobám LGBTI;

2. bere na vědomí prohlášení tiskového mluvčího prezidenta Museveniho, který popřel, že by vláda měla v úmyslu takový zákon navrhnout, a vyzývá ugandskou vládu, aby se tímto prohlášením řídila;

3. zdůrazňuje, že diskriminace osob LGBTI porušuje nejzákladnější zásady v oblasti lidských práv zakotvených ve Všeobecné deklaraci lidských práv; znovu poukazuje na to, že sexuální orientace a genderová identita jsou součástí práva jednotlivců na soukromí, které zaručuje mezinárodní právo a ústavy jednotlivých států;

4. důrazně odmítá používání trestu smrti za jakýchkoli okolností, včetně legislativy ukládající trest smrti za homosexualitu; vyzývá EU a její členské státy, aby pokračovaly v dialogu s ugandskou vládou a usilovaly o to, aby přehodnotila svůj postoj k trestu smrti;

5. vyjadřuje politování nad tím, že ugandské zákony jsou vůči osobám LGBTI stále velmi diskriminační, a naléhá na ugandské orgány, aby přezkoumaly všechny právní předpisy, které postihují homosexualitu a aktivisty LGBTI, zejména články 145 a 146 trestního zákoníku;

6. připomíná ugandské vládě její povinnosti vyplývající z mezinárodního práva a z dohody z Cotonou, která požaduje dodržování všeobecných lidských práv;

7. je hluboce znepokojen tím, že se v Ugandě celkově zhoršuje situace osob LGBTI z hlediska lidských práv, což mimo jiné obnáší stále častější porušování jejich sociálních práv, svobody projevu, práv genderové rovnosti a práva na bydlení; odsuzuje nedávné zabití Briana Wasswy a s politováním bere na vědomí znepokojivě vysoký počet obětí, na které byl podniknut útok kvůli jejich sexuální orientaci, a to dokonce ze strany národních bezpečnostních sil; naléhavě vyzývá ugandské orgány, aby důkladně a nestranně vyšetřily všechny projevy násilí nebo útoky na osoby LGBTI a aby pachatele pohnaly k odpovědnosti;

8. vyzývá ugandskou vládu, aby v policejních sborech posílila nápravné mechanismy pro případy porušení lidských práv, tak aby se zajistilo, aby policisté dostáli své povinnosti chránit práva všech osob, včetně komunity LGBTI, a aby všichni obránci lidských práv a nevládní organizace, kteří v Ugandě pracují ve prospěch komunity LGBTI, měli za všech okolností zaručeny podmínky pro výkon své zákonné činnosti, včetně práva na svobodu sdružování bez obav z odvetných opatření a bez jakýchkoli omezení;

9. připomíná, že se Uganda v dohodě z Cotonou a v rámci mezinárodního práva zavázala dodržovat lidská práva a základní svobody;

10. vyzývá delegaci EU v Ugandě, aby nadále pečlivě sledovala situaci osob LGBTI a aby aktivně podporovala místní organizace občanské společnosti, ochránce lidských práv a komunitu LGBTI; zdůrazňuje, že je důležité zvyšovat povědomí o osobách LGBTI a zlepšovat pochopení jejich situace a situace, v níž se nacházejí jejich rodiny;

11. vyzývá EU, aby při dialogu s ugandskými orgány efektivně a v plném rozsahu využívala politický dialog podle článku 8 dohody z Cotonou i balíček nástrojů pro problematiku LGBTI a související obecné pokyny, aby pomohla dekriminalizovat homosexualitu, zmírnit násilí a diskriminaci a chránit obhájce lidských práv osob LGBTI;

12. znovu vyzývá Komisi a Radu, aby do všech budoucích dohod, které nahradí dohodu z Cotonou, zahrnuly výslovný odkaz na zákaz diskriminace na základě sexuální orientace;

13. vyzývá EU, aby v Ugandě důrazněji bránila a prosazovala lidská práva, zejména cílenou podporou organizací občanské společnosti a plným prováděním obecných zásad EU týkajících se ochránců lidských práv;

14. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, prezidentovi Ugandské republiky, předsedovi ugandského parlamentu a Africké unii a jejím institucím.